

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 173 (XVII) — Nr. 145

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 17 februarie 2005

SUMAR

	Pagina		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		Decizia nr. 15 din 20 ianuarie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 140 ³ alin. 1 din Codul de procedură penală...	8–10
Decizia nr. 555 din 16 decembrie 2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/2004 pentru modificarea Codului de procedură penală	1–3	Decizia nr. 16 din 20 ianuarie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 98 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice	10–12
Decizia nr. 556 din 16 decembrie 2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (2) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului	4–5	Decizia nr. 52 din 27 ianuarie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 395 alin. 1, art. 394 alin. 1 lit. b), c) și d) și ale art. 398 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală.....	12–14
Decizia nr. 557 din 16 decembrie 2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 160 ⁿ alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală.....	6–8	Decizia nr. 68 din 3 februarie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 alin. 3 din Codul de procedură civilă.....	14–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 555

din 16 decembrie 2004

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/2004 pentru modificarea Codului de procedură penală

Ioan Vida — președinte
Nicolae Cochinescu — judecător
Aspazia Cojocaru — judecător
Constantin Doldur — judecător
Acsinte Gaspar — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Petre Ninosu — judecător
Ion Predescu — judecător
Șerban Viorel Stănoiu — judecător
Nicoleta Grigorescu — procuror
Cristina Cătălina Turcu — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/2004 pentru modificarea Codului de procedură penală, excepție ridicată de Tanko Robert în Dosarul nr. 1.516/2004 al Tribunalului Harghita.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Președintele constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul pe fond.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, arătând că

textul de lege criticat nu aduce atingere prevederilor constituționale invocate de autorul acesteia. Rațiunea pentru care a fost abrogat alin. 7 al art. 52 din Codul de procedură penală a fost aceea a înlăturării posibilității tergiversării cauzelor prin exercitarea abuzivă a căii de atac a recursului împotriva încheierilor prin care se respingea cererea de autorizare.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 20 iulie 2004, pronunțată în Dosarul nr. 1.516/2004, **Tribunalul Harghita a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/2004 pentru modificarea Codului de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Tanko Robert într-o cauză având ca obiect cererea prin care a fost recuzată întreaga instanță, respectiv Judecătoria Miercurea-Ciuc.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține că prevederile legale criticate încalcă dispozițiile art. 15 din Constituție privitoare la universalitate, art. 21 referitoare la accesul liber la justiție, art. 49, art. 114 și art. 128 care, după revizuirea Constituției, au fost cuprinse în art. 53 privitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, în art. 115 referitor la delegarea legislativă și în art. 129 privitor la folosirea căilor de atac. Sunt încălcate de asemenea, în opinia autorului, art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privitor la dreptul la un proces echitabil, mai exact condițiile privind termenul rezonabil și judecarea cauzei de către o instanță independentă și imparțială, precum și art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului privind dreptul persoanelor de a fi judecate de către un tribunal independent și imparțial.

Autorul susține că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/2004 nu au fost supuse spre aprobare Parlamentului în termenul prevăzut de Legea fundamentală și că aplicarea acesteia îl lipsește de exercitarea unei căi de atac, ducând totodată la judecarea procesului de către judecători care nu îndeplinesc condiția imparțialității.

Tribunalul Harghita opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât scopul în care este instituit dreptul părților în procesul penal de a formula cerere de recuzare este acela al prevenirii injustiției care ar rezulta din soluționarea cauzei cu participarea unei persoane incompatibile. Prin soluționarea cererii de recuzare instanța ierarhic superioară analizează toate motivele invocate, astfel încât nu mai este necesară instituirea unei căi de atac împotriva hotărârii de respingere a cererii, deoarece s-ar ajunge la tergiversarea nejustificată a soluționării cauzei.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului,

Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a comunica punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul a transmis Curții Constituționale punctul său de vedere, în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, cu următoarea motivare:

Procedura de soluționare a cererilor de abținere sau de recuzare face parte integrantă din procedura de judecată, reglementată în acord cu prevederile art. 126 alin. (2), art. 127 și art. 129 din Constituție. Stabilirea căilor de atac și a condițiilor în care acestea se exercită reprezintă atributul exclusiv al legiuitorului care, în scopul asigurării celerității procesului, a optat pentru renunțarea la calea de atac împotriva încheierii prin care s-a respins cererea de recuzare. Accesul liber la justiție este asigurat inculpatului prin faptul că „încheierea poate fi atacată o dată cu sentința sau decizia pronunțată în fond“. Prevederile art. 15 și 115 din Constituție nu au legătură cu excepția de neconstituționalitate, fiind irelevante în soluționarea acesteia.

Avocatul Poporului a transmis Curții Constituționale punctul său de vedere, în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, cu următoarea motivare:

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 55/2004 a fost adoptată cu respectarea dispozițiilor art. 115 din Constituție, „având motivată urgența în cuprinsul ei“, iar celelalte articole invocate de autor în susținerea excepției de neconstituționalitate nu au incidență în cauză.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate,

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și celor ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55 din 25 iunie 2004 pentru modificarea Codului de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 592 din 1 iulie 2004, având următorul cuprins:

„Articol unic — *Alineatul 7 al articolului 52 din Codul de procedură penală, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 78 din 30 aprilie 1997, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.*“

Alineatul 7 al articolului 52 din Codul de procedură penală, cu modificările și completările aduse prin Legea nr. 159 din 14 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 451 din 20 mai 2004, va avea următorul conținut: „*Încheierea prin care s-a respins recuzarea poate fi atacată numai cu recurs, în termen de 48 de ore din momentul pronunțării, și dosarul se înaintează de îndată instanței de recurs. Recursul se judecă în termen de 3 zile din momentul primirii, în camera de consiliu, cu participarea părților.*»“

Aceste dispoziții sunt considerate de autorul excepției ca fiind neconstituționale în raport cu prevederile art. 15 din Constituție privitoare la universalitate, ale art. 21 referitoare la accesul liber la justiție, ale art. 49, ale art. 114 și 128 care, după revizuirea Constituției, au fost cuprinse în art. 53 privitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, în art. 115 referitor la delegarea legislativă și în art. 129 privitor la folosirea căilor de atac. Sunt încălcate de asemenea, în opinia autorului, art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privitor la dreptul la un proces echitabil, mai exact condițiile privind termenul rezonabil și judecarea cauzei de către o instanță independentă și imparțială, precum și art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului privind dreptul persoanelor de a fi judecate de către un tribunal independent și imparțial.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că susținerea autorului acesteia în sensul că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 55/2004 s-a aplicat mai înainte de a fi fost trimisă Parlamentului spre aprobare, conform art. 115 din Constituție, este nefondată, deoarece, din verificările efectuate de Curte, ordonanța a fost depusă spre dezbateri la Senat la data de 30 iunie 2004.

Sunt, de asemenea, nefondate susținerile autorului excepției privind încălcarea accesului liber la justiție, a dreptului la un proces echitabil, a dreptului la folosirea căilor de atac și a dreptului persoanelor de a fi judecate de către un tribunal independent și imparțial, prevăzute de art. 21 și de art. 129 din Constituție, de art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților

fundamentale și de art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Suprimarea căii de atac împotriva încheierii prin care s-a respins cererea de recuzare — măsură adoptată de legiuitor prin dispoziția legală atacată — se justifică prin necesitatea descurajării exercitării abuzive a acestei căi de atac și nu este de natură să prejudicieze în vreun fel părțile în proces în condițiile în care, prin încheierea de respingere a cererii de recuzare, nu se soluționează însuși procesul, iar împotriva hotărârii ce urmează a se da după judecarea cauzei părțile au deschise căile de atac prevăzute de lege.

Nu poate fi primită susținerea autorului excepției în sensul că înlăturarea căii de atac împotriva respingerii recuzării constituie un act de împiedicare a liberului acces la justiție, deoarece încheierea de respingere a recuzării este pronunțată chiar de o instanță de judecată, adică de un organ de justiție, și nici susținerea că absența căii de atac împotriva acestei încheieri împiedică judecarea cauzei într-un termen rezonabil, fiind evident că dispoziția legală atacată are drept consecință tocmai scurtarea duratei procesului.

În ceea ce privește echitatea procesului, aceasta este asigurată prin aplicarea egală, față de toate părțile în proces, a normelor de procedură după care se desfășoară judecata. În această ordine de idei este de observat că și dispoziția prin care s-a înlăturat recursul împotriva încheierii de respingere a recuzării se aplică față de toate părțile în proces.

În sfârșit, nu se poate primi susținerea privind încălcarea art. 129 din Constituție care prevede exercitarea căilor de atac în condițiile legii, de unde rezultă libertatea legiuitorului de a institui și de a reveni asupra reglementării unor căi de atac, desigur, cu respectarea celorlalte norme și principii ale Legii fundamentale.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d), precum și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/2004 pentru modificarea Codului de procedură penală, excepție ridicată de Tanko Robert în Dosarul nr. 1.516/2004 al Tribunalului Harghita.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 decembrie 2004.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 556

din 16 decembrie 2004

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (2) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Dana Titian	— procuror
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6¹ alin. (2) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, excepție ridicată de Marioara Cârnu în Dosarul nr. 2.439/C/2004 al Curții de Apel Oradea — Secția comercială și de contencios administrativ.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Președintele constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul pe fond.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, întrucât nu sunt încălcate textele din Constituție invocate de autorul excepției, măsura derogatorie cuprinsă în textul de lege criticat fiind justificată de soluționarea cu celeritate a cauzelor.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 16 septembrie 2004, pronunțată în Dosarul nr. 2.439/C/2004, **Curtea de Apel Oradea — Secția comercială și de contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 6¹ alin. (2) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului.** Excepția a fost ridicată de Marioara Cârnu într-o cauză având ca obiect recursul împotriva unei sentințe prin care s-a angajat răspunderea personală patrimonială a administratorului pentru acoperirea pasivului debitorului.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține că prevederile legale criticate încalcă dispozițiile art. 21 alin. (3) din Constituție privitoare la dreptul la un proces echitabil, precum și art. 24 referitor la dreptul la apărare, întrucât afișarea citației la sediul instanței poate prejudicia partea astfel citată, care poate fi pusă în situația de a nu lua act de existența litigiului, atunci când nu locuiește în țară ori în orașul în care se află instanța de judecată.

Curtea de Apel Oradea — Secția comercială și de contencios administrativ opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, dispozițiile legale criticate contravenind atât articolelor din Constituție menționate de autorul excepției, cât și art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privitor la dreptul la un proces echitabil, deoarece partea citată prin publicitate „nu are posibilitatea de a fi informată din timp cu privire la existența unui litigiu în care are această calitate“, pentru a se apăra și a beneficia de garanțiile unui proces echitabil. Faptul că legiuitorul a considerat că în materia Legii nr. 64/1995 cererile sunt urgente, motiv pentru care trebuie soluționate cu celeritate, nu este de natură să justifice existența unor dispoziții legale care să aducă atingere prevederilor constituționale invocate de autor.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a comunica punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul a transmis Curții Constituționale punctul său de vedere, în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, cu următoarea motivare:

În cauzele aflate sub incidența dispozițiilor Legii nr. 64/1995 regula citării și comunicării actelor de procedură este cea stabilită de normele procedurale de drept comun, iar excepția o constituie îndeplinirea actelor de procedură prin publicitate, în condițiile art. 95 din Codul de procedură civilă.

Caracterul excepțional al procedurii de citare prin publicitate obligă instanța să manifeste o maximă prudență în aplicarea acestei proceduri limitate „numai la acele situații în care reclamantul dovedește că a făcut demersuri semnificative pentru a afla domiciliul pârâtului, învederând împrejurările concrete din care să rezulte imposibilitatea de identificare a acestui domiciliu“. În aceste cazuri, în afară de afișarea la ușa instanței, poate fi dispusă și publicarea citației în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, sau într-un ziar mai răspândit.

Textul de lege atacat nu contravine prevederilor din Constituție invocate de autorul excepției, fiind totodată în acord cu dispozițiile art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală, potrivit căroră „Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege“.

Avocatul Poporului a transmis Curții Constituționale punctul său de vedere, în sensul că excepția de

neconstituționalitate este neîntemeiată, cu următoarea motivare:

„Citarea prin publicitate reprezintă o modalitate derogatorie de îndeplinire a procedurii de citare și de comunicare a actelor procedurale, în cazurile expres prevăzute de lege“. Textul legal criticat respectă dispozițiile art. 126 alin. (2) din Constituție, „potrivit cărora stabilirea procedurii de judecată este de competența legiuitorului“, și nu aduce atingere prevederilor constituționale invocate de autorul excepției.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și celor ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, având următorul cuprins: *„Prin excepție, îndeplinirea actelor menționate la alin. (1) se va face prin publicitate, în cazurile expres prevăzute de lege.“*

Alin. (1) al art. 7 are următorul cuprins: *„Citarea părților, precum și comunicarea sau notificarea oricărui alt act de procedură se fac, de regulă, în condițiile prevăzute la art. 85—94 din Codul de procedură civilă.“*

Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6¹ alin. (2) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a

falimentului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 608 din 13 decembrie 1999, cu modificările și completările aduse prin Legea nr. 149 din 11 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 424 din 12 mai 2004. Ulterior sesizării Curții prin Încheierea din 16 septembrie 2004, Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.066 din 17 noiembrie 2004, iar art. 6¹ alin. (2) a fost renumerotat, devenind art. 7 alin. (2), asupra căruia urmează a se pronunța Curtea Constituțională prin prezenta decizie.

Aceste dispoziții sunt considerate de autorul excepției ca fiind neconstituționale în raport cu prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție privitoare la dreptul la un proces echitabil, precum și cu prevederile art. 24 referitoare la dreptul la apărare.

Examinând excepția, Curtea Constituțională constată că procedura citării prin publicitate, prevăzută de art. 7 alin. (2) din Legea nr. 64/1995, constituie o normă derogatorie de la dispozițiile art. 85—94 din Codul de procedură civilă, în conformitate cu care citarea părților se face la domiciliul sau reședința acestora. Această normă derogatorie a fost adoptată de legiuitor în virtutea prerogativelor sale stabilite prin art. 126 alin. (2) din Constituție, în deplin acord cu toate celelalte prevederi constituționale.

Norma derogatorie menționată se justifică prin necesitatea asigurării judecării procesului într-un termen rezonabil și nu este de natură să împiedice liberul acces la justiție sau exercitarea de către părți a dreptului lor la apărare, așa cum fără temei susține autorul excepției. De altfel, autorul excepției de neconstituționalitate, recurent-pârât în cauza în care a ridicat excepția, cunoștea faptul că, potrivit art. 8 alin. (3) din Legea nr. 64/1995, citarea părților la instanța de recurs se face prin publicitate și chiar s-a prezentat la termenul de judecată când a susținut că nu a găsit citația la panoul de afișaj al instanței.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d), precum și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (2) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, excepție ridicată de Marioara Cârnău în Dosarul nr. 2.439/C/2004 al Curții de Apel Oradea — Secția comercială și de contencios administrativ.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 decembrie 2004.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 557

din 16 decembrie 2004

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Nicoleta Grigorescu	— procuror
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Marius Tiberiu Râmnicănu în Dosarul nr. 858/P/2004 al Curții de Apel Constanța — Secția penală.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă. În acest sens, arată că autorul excepției a cerut completarea dispozițiilor de lege criticate, ceea ce excede competenței Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Decizia penală nr. 552/P din 6 august 2004, pronunțată în Dosarul nr. 858/P/2004, **Curtea de Apel Constanța — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Marius Tiberiu Râmnicănu.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prin textul de lege criticat se instituie un regim diferențiat între minorii de 14—16 ani și minorii de 16—18 ani. De asemenea, consideră că dispozițiile art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, întrucât nu prevăd măsura arestării inculpatului minor ca pe o măsură specială și, de asemenea, nu prevăd că această măsură poate fi luată dacă o altă măsură preventivă nu este suficientă.

Curtea de Apel Constanța — Secția penală consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că neconcordanța textului art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală cu prevederile

instrumentelor juridice internaționale nu înseamnă că acest text este neconstituțional, întrucât, potrivit art. 20 din Constituție, au prioritate reglementările internaționale.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția ridicată.

Președintele Camerei Deputaților apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că dispozițiile de lege criticate nu instituie nici o discriminare între tratamentul aplicat minorului între 14 și 16 ani și tratamentul aplicat minorului peste 16 ani, întrucât în funcție de vârstă se poate aprecia gradul de discernământ al unei persoane, respectiv se pot aprecia consecințele comiterii unei fapte și se poate determina pedeapsa aplicabilă. De asemenea, arată că vârsta infractorului minor poate reprezenta un criteriu obiectiv de alegere a unei pedepse penale în locul măsurii educative, dacă minorul se apropie de vârsta majoratului, făcând imposibilă aplicarea măsurii educative.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că inexistența discriminării invocate de autorul excepției rezultă din primul alineat al art. 160^h din Codul de procedură penală, care prevede că minorul între 14 și 16 ani poate fi arestat preventiv atunci când pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta de care este învinuit este detențiunea pe viață sau închisoarea de 10 ani sau mai mare, și o altă măsură preventivă nu este suficientă. De asemenea, arată că Legea fundamentală nu conține dispoziții diferențiate pentru minorii între 14 și 16 ani și cei între 16 și 18 ani în ceea ce privește măsura arestării preventive. Astfel, prevederile art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală instituie o garanție a respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, prin indicarea exactă a cazurilor în care un minor poate fi lipsit de libertate, fiind în deplină concordanță cu dispozițiile constituționale și cu reglementările internaționale.

Avocatul Poporului apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că nu există neconcordanță între legea internă și prevederile din instrumentele juridice internaționale menționate de autorul excepției, potrivit cărora arestarea, deținerea și întemnițarea unui copil trebuie să fie conforme cu legea. Astfel, arestarea minorului se realizează în condițiile legii, în cazul de față, potrivit art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de

procedură penală, acest text de lege fiind în deplin acord cu dispozițiile art. 23 alin. (2) din Constituție care dispun că arestarea unei persoane este permisă numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Președintelui Camerei Deputaților, Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală, introdus prin Legea nr. 281/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 1 iulie 2003, modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 748 din 26 octombrie 2003, ordonanță aprobată prin Legea nr. 159/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 451 din 20 mai 2004. Textul de lege criticat are următorul conținut: „*Inculpatul minor mai mare de 16 ani poate fi arestat preventiv în cursul urmăririi penale pe o durată de cel mult 20 de zile [...].*”

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate prevederile art. 16 alin. (1), art. 20 și 53 din Constituția României, precum și prevederile art. 37 lit. b) din Convenția cu privire la drepturile copilului și ale art. 2 teza a doua din Regulile Națiunilor Unite pentru protecția minorilor privați de libertate, ce au următorul conținut:

— Art. 16 alin. (1): „*(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*”;

— Art. 20: „*(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.*”

(2) *Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.*”;

— Art. 53: „*(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea*

consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.”

(2) *Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.*”

În fapt, Marius Tiberiu Râmnicăneanu și Andrei Mirea, prin apărători, au declarat la data de 4 august 2004 recurs împotriva Încheierii nr. 496/P din 3 august 2004, pronunțată de Tribunalul Constanța în Dosarul nr. 1.534/2004, prin care s-a dispus luarea măsurii arestării preventive față de aceștia. Ulterior, avocatul inculpatului Marius Tiberiu Râmnicăneanu a ridicat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală.

Prin Decizia penală nr. 552/P din 6 august 2004 Curtea de Apel Constanța — Secția penală admite recursurile formulate, prin apărători, de Marius Tiberiu Râmnicăneanu și Andrei Mirea și dispune punerea în libertate a celor doi și, prin aceeași Decizie penală, sesizează Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală.

Examinând actul de sesizare Curtea constată că instanța de judecată, Curtea de Apel Constanța — Secția penală, a nesocotit dispozițiile art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, conform cărora „*sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare*”, precum și prevederile alin. (5) ale aceluiași articol, potrivit cărora „*pe perioada soluționării excepției de neconstituționalitate judecarea cauzei se suspendă*”. Potrivit dispozițiilor legale menționate, instanța de judecată trebuia să sesizeze Curtea Constituțională printr-o încheiere, iar nu, așa cum greșit a procedat, printr-o decizie prin care se soluționase deja cauza. De asemenea, instanța avea obligația legală de a suspenda judecarea cauzei.

În situația nerespectării de către Curtea de Apel Constanța — Secția penală a dispozițiilor art. 29 alin. (4) și (5) din Legea nr. 47/1992, Curtea constată că nu poate proceda la soluționarea în fond a excepției de neconstituționalitate privind dispozițiile art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală, nefiind legal sesizată. De aceea, sesizarea Curții de Apel Constanța — Secția penală cu privire la neconstituționalitatea prevederilor legale criticate, fiind făcută cu încălcarea prevederilor procedurale privind sesizarea Curții Constituționale, urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d), precum și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 160^h alin. 3 teza întâi din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Marius Tiberiu Râmniceanu în Dosarul nr. 858/P/2004 al Curții de Apel Constanța — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 decembrie 2004.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 15 din 20 ianuarie 2005

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 140³ alin. 1 din Codul de procedură penală

Ion Predescu	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 140³ alin. 1 din Codul de procedură penală, ridicată de David Lucian în Dosarul nr. 4.619/2004 al Curții de Apel Suceava — Secția penală.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 415 D/2004, având ca obiect aceeași excepție, ridicată de Dănilă Suciuc în Dosarul nr. 4.618/2004 al Curții de Apel Suceava — Secția penală. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor.

Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor.

Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 415 D/2004 la Dosarul nr. 414D/2004, care a fost primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, se dă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției, întrucât apreciază că prevederile de lege criticate nu contravin dispozițiilor constituționale invocate ca fiind încălcate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

Prin încheierile din 9 iulie 2004, pronunțate în dosarele nr. 4.618/2004 și nr. 4.619/2004, **Curtea de Apel Suceava — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 140³ alin. 1 din Codul de procedură penală.** Excepțiile au fost ridicate de David Lucian și Dănilă Suciuc în dosarele de mai sus, având ca obiect soluționarea recursurilor declarate de aceștia împotriva încheierilor nr. 202 și nr. 203 din 6 iulie 2004, pronunțate de Tribunalul Suceava — Secția penală în dosarele nr. 5.157/2004 și nr. 5.158/2004, prin care au fost respinse, ca nefondate, cererile inculpaților de revocare a măsurii arestării preventive.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile de lege criticate sunt neconstituționale, deoarece nu prevăd posibilitatea declarării recursului și împotriva încheierii prin care s-a respins cererea de revocare a măsurii arestării preventive, încălcându-se prin aceasta prevederile art. 21 din Constituție privind accesul liber la justiție.

Curtea de Apel Suceava — Secția penală arată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 140³ din Codul de procedură penală, față de art. 21 din Constituție, este neîntemeiată. Totodată, instanța consideră că textul legal criticat este în concordanță cu prevederile art. 5

pct. 4 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul arată că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece prevederile legale criticate nu îngădesc, ci, dimpotrivă, permit accesul liber la justiție, fiind în concordanță cu dispozițiile și principiile Constituției și ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Avocatul Poporului apreciază ca fiind neîntemeiată critica de neconstituționalitate adusă dispozițiilor art. 140³ din Codul de procedură penală. Astfel, consideră că textul de lege criticat nu contravine prevederilor art. 21 din Constituție, ci „asigură tocmai accesul la justiție, în condițiile în care, împotriva încheierii prin care se dispune, în timpul urmăririi penale, luarea măsurii arestării preventive a învinuitului sau inculpatului, împotriva încheierii prin care se dispune revocarea, înlocuirea, încetarea sau prelungirea arestării preventive, precum și împotriva încheierii de respingere a propunerii de arestare preventivă, învinuitul sau inculpatul și procurorul pot face recurs la instanța superioară în termen de 24 de ore“. De asemenea, invocând jurisprudența Curții Constituționale în legătură cu aplicarea art. 5 pct. 4 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, apreciază că dispozițiile art. 140³ din Codul de procedură penală dau expresie dreptului persoanei arestate de a se plânde înaintea unui tribunal competent asupra măsurii de arestare sau deținere luate împotriva sa.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 140³ alin. 1 din Codul de procedură penală, astfel cum au fost introduse prin Legea nr. 281/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 1 iulie 2003, și, ulterior, modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 748 din 26 octombrie 2003,

având următorul conținut: *„Împotriva încheierii prin care se dispune, în timpul urmăririi penale, luarea măsurii arestării preventive a învinuitului sau inculpatului, împotriva încheierii prin care se dispune revocarea, înlocuirea, încetarea sau prelungirea arestării preventive, precum și împotriva încheierii de respingere a propunerii de arestare preventivă, învinuitul sau inculpatul și procurorul pot face recurs la instanța superioară în termen de 24 de ore de la pronunțare, pentru cei prezenți, și de la comunicare, pentru cei lipsă.“*

În opinia autorilor excepției aceste dispoziții de lege contravin prevederilor art. 21 din Constituție privind accesul liber la justiție.

Examinând excepția de neconstituționalitate și dispozițiile de lege criticate, cu raportare la prevederile constituționale invocate, Curtea constată că folosirea căilor de atac se realizează în condițiile legii, astfel cum prevede art. 129 din Constituție. Prin urmare, este de competența exclusivă a legiuitorului de a stabili care sunt căile de atac și în ce condiții pot fi exercitate, potrivit art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală, care prevede: *„Competența [...] și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege.“* De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 23 alin. (7) din Constituție, *„Încheierile instanței privind măsura arestării preventive sunt supuse căilor de atac prevăzute de lege“*. Faptul că încheierea de ședință prin care s-a respins cererea de revocare a măsurii arestării preventive nu este supusă separat căii de atac a recursului nu aduce atingere dreptului unei persoane de a se adresa justiției sau a posibilității de a se folosi căile de atac stabilite de legea procedurală.

Lipsa reglementării privind exercitarea căii de atac a recursului împotriva unor atare încheieri se justifică prin nevoia de a se evita tergiversarea inutilă a soluționării fondului cauzei.

De asemenea, este de reținut că liberul acces la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care justiția se desfășoară. Accesul liber la justiție nu înseamnă însă că el trebuie asigurat la toate căile de atac prevăzute de lege — apel, recurs etc. —, deoarece, astfel cum s-a arătat, competența și căile de atac sunt stabilite exclusiv de legiuitor, care poate institui reguli deosebite, în considerarea unor situații diferite, sens în care s-a statuat prin Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994.

Totodată, Curtea Constituțională a stabilit, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în legătură cu aplicarea art. 5 pct. 4 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, că aceste prevederi dau expresie dreptului persoanei arestate de a se plânde înaintea unui tribunal competent asupra măsurii de arestare sau deținere luate împotriva sa, neavând semnificația reglementării unei căi ulterioare îndreptate împotriva soluției date de instanța competentă (Decizia nr. 179/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 490 din 23 august 2001).

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 140³ alin. 1 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de David Lucian și Dănilă Suciuc în dosarele nr. 4.618/2004 și nr. 4.619/2004 ale Curții de Apel Suceava — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 20 ianuarie 2005.

PREȘEDINTE,
ION PREDESCU

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 16

din 20 ianuarie 2005

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 98 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice

Ion Predescu	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Aurelia Popa	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 98 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, excepție invocată de Horea Tudor Vușcan în Dosarul nr. 352/2004 al Judecătoriei Oradea.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Magistratul-asistent informează Curtea că autorul excepției a depus la dosar o cerere prin care solicită amânarea judecării cauzei „în vederea angajării unui avocat pentru susținerea excepției în fața Curții Constituționale”.

Având cuvântul asupra acestei chestiuni prealabile, reprezentantul Ministerului Public nu se opune cererii de amânare.

Deliberând, Curtea respinge cererea de amânare.

Cauza fiind în stare de judecată, se dă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției, întrucât apreciază că prevederile de lege criticate nu contravin dispozițiilor constituționale invocate ca fiind încălcate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 30 iunie 2004, pronunțată în Dosarul nr. 352/2004, **Judecătoria Oradea a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 98 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice**, excepție invocată de Horea Tudor Vușcan într-o cauză având ca obiect soluționarea unei plângeri contravenționale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile art. 98 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) și ale art. 23 alin. (8) [devenit alin. (11) în urma republicării Constituției]. Se argumentează că prin dispozițiile legale criticate este încălcată prezumția de nevinovăție, întrucât „înainte chiar de pronunțarea unei hotărâri judecătorești, se poate lua împotriva unei persoane o măsură echivalentă cu interdicția de a desfășura o anumită activitate — sancțiune specifică dreptului penal”.

Judecătoria Oradea arată că textul de lege criticat stabilește o sancțiune administrativă și nu se referă la stabilirea vinovăției de natură penală a celui de la care se reține permisul de conducere, fiind conform cu dispozițiile Legii fundamentale.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima

punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece simpla desemnare a unei persoane ca fiind contravenient nu presupune și stabilirea vinovăției sale și înfrângerea prin aceasta a prezumției de nevinovăție. În ceea ce privește invocarea încălcării dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) din Constituție, arată că acestea nu au incidență în cauză.

Avocatul Poporului consideră, de asemenea, că excepția este neîntemeiată, întrucât textul legal criticat „nu aduce atingere libertății individuale, ci instituie o sancțiune nepenală, respectiv reținerea permisului de conducere, împotriva celui care, ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale privind circulația pe drumurile publice, a săvârșit una dintre infracțiunile prevăzute la art. 178 și 184 din Codul penal“, nefiind astfel încălcate dispozițiile art. 23 alin. (11) din Constituție.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2) și ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 98 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 958 din 28 decembrie 2002, care au următorul conținut: *„Permisul de conducere se reține în următoarele cazuri: [...] c) când titularul acestuia a săvârșit una dintre infracțiunile prevăzute la art. 178 și 184 din Codul penal, dacă acestea au fost comise ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale privind circulația pe drumurile publice.“*

În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, aceste dispoziții de lege contravin art. 1 alin. (5) din Constituție, conform căruia *„În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie“*, precum și art. 23 alin. (11) din Constituție, care prevede că, *„Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată.“*

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea reține următoarele:

Art. 98 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 reglementează una dintre situațiile în care se aplică sancțiunea contravențională complementară a reținerii permisului de conducere, și anume atunci când titularul acestuia a săvârșit una dintre infracțiunile prevăzute la art. 178 și 184 din Codul penal (uciderea din culpă și,

respectiv, vătămarea corporală din culpă), cu condiția ca acestea să fi fost comise ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale privind circulația pe drumurile publice.

Această măsură are ca scop, potrivit alin. (1) al art. 88 din lege (text care reglementează sancțiunile contravenționale complementare), înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii unor fapte interzise de lege de către participanții la traficul rutier. Potrivit art. 232 alin. (2) din Regulamentul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, permisul de conducere nu se reține în cazul producerii unui accident de circulație în urma căruia a rezultat uciderea sau vătămarea gravă a integrității corporale ori sănătății uneia sau mai multor persoane sau distrugerea unuia sau mai multor vehicule, *„dacă din primele cercetări rezultă că titularul acestuia nu a încălcat nici o regulă de circulație“*. Așadar, reținerea permisului de conducere nu este de natură penală, ci administrativă, și nu privește, așa cum s-a arătat și în punctele de vedere exprimate în cauză, stabilirea vinovăției de natură penală a celui căruia i se reține permisul de conducere. Drept urmare, dispozițiile art. 23 alin. (11) din Constituție, invocate ca fiind încălcate, nu pot fi desprinse de contextul lor constituțional. Or, prezumția de nevinovăție este reglementată în legătură cu libertatea individuală a persoanei privind reținerea, arestarea și soluționarea procesului penal, până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că art. 23 alin. (11) din Legea fundamentală consacră prezumția de nevinovăție, dar exclusiv pentru ipoteza răspunderii penale. Această concluzie rezultă nu numai din termenii reglementării constituționale, făcându-se referire explicită la *„hotărârea judecătorească de condamnare“*, dar și din economia reglementărilor, prevederile art. 23 alin. (11) din Constituție fiind înscrise în cuprinsul dispozițiilor cu privire la *„libertatea individuală“* (Decizia nr. 45/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 129 din 21 iunie 1996).

De asemenea, Curtea constată că împotriva sancțiunilor contravenționale complementare instituite prin dispozițiile art. 98 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 contravenientul are deschis accesul la justiție, prin posibilitatea de a contesta actul prin care s-a dispus această sancțiune în fața instanței judecătorești, care, investită cu soluționarea cauzei, dispune, în conformitate cu dispozițiile art. 105 alin. (4) din ordonanță, *„asupra legalității și sancțiunile contravenționale complementare administrative“* (redactarea textului). Totodată, potrivit prevederilor art. 106 alin. (1), hotărârea pronunțată, în primă instanță, este supusă recursului, în procedură de urgență.

În ceea ce privește susținerea autorului excepției, în sensul că reținerea permisului de conducere în condițiile prevăzute de art. 98 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 reprezintă „o măsură echivalentă cu interdicția de a desfășura o anumită activitate, specifică

dreptului penal“, Curtea constată că aceasta este lipsită de temei, deoarece sancțiunea contravențională complementară a reținerii permisului de conducere are un regim juridic diferit față de măsura de siguranță a interzicerii unei profesii din dreptul penal, neputând fi echivalentă cu aceasta.

În sfârșit, cu privire la susținerea potrivit căreia dispozițiile legale criticate contravin art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, care reglementează supremația Constituției, se constată că aceste dispoziții nu au incidență în cauză.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 98 lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, excepție invocată de Horea Tudor Vușcan în Dosarul nr. 352/2004 al Judecătoriei Oradea.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 20 ianuarie 2005.

PREȘEDINTE,
ION PREDESCU

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 52 din 27 ianuarie 2005

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 395 alin. 1, art. 394 alin. 1 lit. b), c) și d) și ale art. 398 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală

Ioan Vida	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 395 alin. 1, art. 394 alin. 1 lit. b), c) și d) și ale art. 398 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Societatea Comercială „Anca Irina“ — S.A. din Mangalia — Stațiunea Venus în Dosarul nr. 1.776/2003 al Judecătoriei Vălenii de Munte.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 18 ianuarie 2005, fiind consemnate în încheierea din aceeași dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea succesiv la 25, 26 și 27 ianuarie 2005.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 20 mai 2004, pronunțată în Dosarul nr. 1.776/2003, **Judecătoria Vălenii de Munte a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 395 alin. 1, art. 394 alin. 1 lit. b), c) și d) și ale art. 398 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Anca Irina“ — S.A. din Mangalia — Stațiunea Venus, în calitate de revizuantă — parte responsabilă civilmente în dosarul menționat.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile legale criticate contravin dispozițiilor art. 21 din Constituție, privind accesul liber la justiție, precum și dispozițiilor art. 24 din Legea fundamentală, referitoare la dreptul la apărare. Se consideră că prevederile alin. 2 lit. a) ale art. 398 din Codul de procedură penală îi privează pe revizuienții de dreptul de a se apăra prin aplicarea dispozițiilor art. 395 din același cod, referitoare la dovedirea unor cazuri de revizuire. Astfel, potrivit acestui din urmă text de lege, situațiile care constituie cazurile de revizuire prevăzute în art. 394 lit. b), c) și d) din Codul de procedură penală se dovedesc numai prin hotărâre judecătorească, dacă prin aceasta s-a dispus asupra fondului cauzei. Cum însă în speță „raportul de expertiză întocmit la judecata în fond nu a fost anulat printr-o hotărâre judecătorească definitivă și nici expertul nu

a fost condamnat printr-o astfel de hotărâre judecătorească, instanța de judecată a fost ținută de aplicarea prevederilor art. 395 din Codul de procedură penală care menționează expres modalitatea de dovedire a cererii de revizuire, neputând încuviința proba cu o nouă expertiză contabilă, ceea ce, în opinia autoarei excepției, împiedică nu numai accesul la justiție, dar impietează și asupra dreptului la apărare al revizuientului.

Judecătoria Vălenii de Munte apreciază ca fiind constituționale textele de lege criticate, deoarece revizuienții nu sunt lipsiți de dreptul la apărare și nu le este îngădit liberul acces la justiție.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât dispozițiile de lege criticate sunt în concordanță cu prevederile art. 126 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, precum și cu cele ale alin. (2) al aceluiași articol, potrivit cărora competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată se stabilesc numai prin lege. Astfel, urmărirea și judecarea faptelor care constituie infracțiuni, precum și aplicarea pedepselor ori a măsurilor prevăzute de lege se fac în cadrul procesului penal cu respectarea strictă a principiului legalității, potrivit prevederilor art. 2 din Codul de procedură penală, și numai prin intermediul organelor judiciare prevăzute de lege, în acord cu dispozițiile constituționale menționate anterior. Totodată, potrivit dispozițiilor alin. 2 al art. 395 din Codul de procedură penală, în situația în care organele judiciare nu au putut examina fondul cauzei, situațiile menționate la alin. (1) al art. 395 se constată în procedura de revizuire.

Avocatul Poporului consideră că excepția este nefondată, deoarece textele de lege criticate nu opresc în realitate părțile interesate de a apela la instanțele judecătorești și de a se prevala de toate garanțiile procesuale. Faptul că legea enumeră limitativ cazurile de revizuire și instituie termenul de exercitare a acestei căi extraordinare de atac nu îngreșește accesul liber la justiție. Totodată, dispozițiile art. 395 alin. 1, art. 394 alin. 1 lit. b), c) și d) și ale art. 398 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală sunt conforme și cu prevederile art. 129 și art. 126 alin. (2) din Constituție, întrucât nu împiedică părțile să exercite căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în condițiile legii, iar competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt stabilite de legiuitor, care poate prevedea reguli deosebite, asigurând în același timp părților posibilitatea de a ajunge în fața instanțelor judecătorești. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 395 alin. 1, art. 394 alin. 1 lit. b), c) și d) și ale art. 398 alin. 2 lit. a) față de dispozițiile art. 24 din Constituție, Avocatul Poporului arată că nici aceasta nu poate fi reținută, deoarece nu se încalcă dreptul părților de a fi asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu, în tot cursul procesului.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2) și ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 395 alin. 1, art. 394 alin. 1 lit. b), c) și d) și ale art. 398 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, care au următorul conținut:

— Art. 395 alin. 1: „*Situațiile care constituie cazurile de revizuire prevăzute în art. 394 lit. b), c) și d) se dovedesc prin hotărâre judecătorească sau prin ordonanța procurorului, dacă prin acestea s-a dispus asupra fondului cauzei.*“;

— Art. 394 alin. 1 lit. b), c) și d): „*Revizuirea poate fi cerută când: [...]*“

b) un martor, un expert sau un interpret a săvârșit infracțiunea de mărturie mincinoasă în cauza a cărei revizuire se cere;

c) un înscris care a servit ca temelie al hotărârii a cărei revizuire se cere a fost declarat fals;

d) un membru al completului de judecată, procurorul ori persoana care a efectuat acte de cercetare penală a comis o infracțiune în legătură cu cauza a cărei revizuire se cere.“;

— Art. 398 alin. 2 lit. a): „*Cererea de revizuire în defavoarea condamnatului, a celui achitat sau a celui față de care s-a încetat procesul penal, se poate face în termen de un an, care curge: a) în cazul prevăzut în art. 394 lit. a), precum și în cazurile prevăzute la lit. b), c) și d) când nu sunt constatate prin hotărâre definitivă, de la data când faptele sau împrejurările au fost cunoscute de persoana care face cererea.*“.

Autoarea excepției consideră că aceste dispoziții legale sunt contrare prevederilor constituționale ale art. 21, referitoare la accesul liber la justiție, precum și celor ale art. 24 privind dreptul la apărare.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată, pentru considerentele ce urmează:

Revizuirea este mijlocul procesual prin folosirea căruia sunt înlăturate erorile judiciare cuprinse în hotărârile penale definitive. Prin finalitatea sa proprie, revizuirea asigură înlăturarea din sfera ordinii de drept a acelor hotărâri penale definitive care, prin erorile judiciare pe care le conțin, aduc gravă atingere ordinii de drept normative și principiilor fundamentale de politică procesuală înscrise în art. 1 din Codul de procedură penală, potrivit căruia „*orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală.*“

Ca la orice cale de atac extraordinară, obiectul revizuirii nu poate fi decât o hotărâre penală definitivă. Cererea de revizuire are în vedere situația în care, după rămânerea definitivă a hotărârii, s-au descoperit fapte sau împrejurări necunoscute de instanță. În consecință, faptele probatorii trebuie să fie noi, iar nu mijloace de probă a unor fapte și împrejurări cunoscute de instanță la soluționarea cauzei (în speță, expertiza efectuată cu ocazia judecării în fond a cauzei).

Este de observat că părțile au posibilitatea legală de a folosi căile procedurale la momentul soluționării fondului cauzei penale, când se pot prevala de nelegalitatea expertizei sau de abuzurile săvârșite de expert, putând să ceară fie condamnarea expertului, fie constatarea nulității expertizei. Or, în lipsa unor fapte sau împrejurări noi care să nu fi fost cunoscute de instanță la momentul judecării fondului și care să fi fost de natură a dovedi netemeinicia hotărârilor pronunțate (săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă de către expert sau declararea ca fals a raportului de expertiză), cererea de „noi probatorii” nu își găsește justificare, ca de altfel nici susținerea neconstituționalității dispozițiilor art. 395 alin. 1, art. 394 alin. 1 lit. b), c) și d) și art. 398 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală în raport de art. 21 și 24 din Legea fundamentală.

Curtea nu poate reține nici critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea accesului liber

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 395 alin. 1, art. 394 alin. 1 lit. b), c) și d) și ale art. 398 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Societatea Comercială „Anca Irina” — S.A. din Mangalia — Stațiunea Venus în Dosarul nr. 1.776/2003 al Judecătorei Vălenii de Munte.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 27 ianuarie 2005.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 68

din 3 februarie 2005

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 alin. 3 din Codul de procedură civilă

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 alin. 3 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Comercială „Milenium 2000” — S.R.L. Botoșani în Dosarul nr. 4.326/2004 al Judecătorei Botoșani.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

la justiție prevăzut de art. 21 din Constituție, deoarece prin prevederile art. 395 alin. 1, art. 394 alin. 1 lit. b), c) și d) și art. 398 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură penală nu este îngăduită exercitarea acestui drept, ci, dimpotrivă, se asigură exercitarea lui în condițiile legii. De altfel, în cauză, dreptul autoarei excepției privind accesul liber la justiție a și fost exercitat prin introducerea cererii de revizuire care a generat litigiul în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

Totodată, prevederile criticate nu contravin nici dispozițiilor nr. 24 din Constituție, care consfințesc dreptul la apărare. Astfel, potrivit art. 405 din Codul de procedură penală, „*Rejudecarea cauzei după admiterea în principiu a cererii de revizuire se face potrivit regulilor de procedură privind judecarea în primă instanță*”. Prin urmare, procedura de judecată a cererii de revizuire asigură inclusiv dreptul la apărare al părților pe tot parcursul judecării ei.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, deoarece dispozițiile legale criticate au mai fost supuse controlului de contencios constituțional, ocazie cu care, prin Decizia nr. 226 din 3 iunie 2003, Curtea a constatat că acestea sunt conforme cu Legea fundamentală. Până în prezent nu au intervenit elemente noi care să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 10 noiembrie 2004, pronunțată în Dosarul nr. 4.326/2004, **Judecătoria Botoșani a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 45 alin. 3 din Codul de procedură civilă.**

Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Milenium 2000” — S.R.L. Botoșani în dosarul cu numărul de mai sus, având drept obiect soluționarea unei plângeri contravenționale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că textul legal criticat, care permite procurorului să pună concluzii în orice proces civil dacă apreciază că este necesar pentru apărarea ordinii de drept și a drepturilor și libertăților cetățenilor, este neconstituțional, deoarece prin această conduită se substituie calității de parte în proces, deși el nu poate avea o asemenea calitate decât atunci când legea prevede că este titularul acțiunii. Ca atare, participarea procurorului la dezbateri lezează egalitatea părților în fața justiției.

De altfel, nu este normal ca un subiect de drept participant la circuitul civil să fie considerat o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, căreia trebuie să i se substituie, în scopul apărării intereselor sale civile, organele judiciare penale.

Judecătoria Botoșani opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece prevederile art. 45 alin. 3 din Codul de procedură civilă sunt în concordanță cu dispozițiile art. 131 alin. (1) din Legea fundamentală, potrivit căroră, *„În activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor“*.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece soluția participării procurorului la judecată pentru anumite materii este firească și în deplin acord cu art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală, care prevede în mod expres că reglementarea procedurii de judecată se face prin lege, dând astfel libertate legiuitorului să statuteze în aceste domenii.

Libertatea procurorului de a pune concluzii în orice proces civil, în orice fază a acestuia, în funcție de aprecierea sa, constituie însă o expresie a aplicării dispoziției de principiu a art. 131 alin. (1) din Constituție.

De subliniat este faptul că dreptul procurorului de a participa la judecata cauzelor civile, în cazurile în care apreciază că este necesar pentru apărarea ordinii de drept și a drepturilor și libertăților cetățenilor, precum și atunci când legea prevede expres acest lucru, incluzând dreptul de a pune concluzii în orice proces civil, în orice fază a acestuia — conform art. 45 alin. 3 și 4 din Codul de procedură civilă —, nu trebuie confundat cu dreptul procurorului de a porni procesul civil în cazurile în care este necesar pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor puse sub interdicție și ale dispăruților, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

Referitor la invocarea neconstituționalității textului criticat în raport cu art. 16 din Constituție, Guvernul arată că art. 45 alin. 3 din Codul de procedură civilă nu creează discriminări între cetățeni pe criterii de rasă, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială, criterii

ale egalității în drepturi prevăzute atât în art. 4 alin. (2) din Constituție, cât și în art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. De altfel, Curtea Constituțională a stabilit în jurisprudența sa că principiul egalității nu poate conduce la uniformitate, la negarea dreptului la diferență de tratament juridic în cazul unor situații diferite.

Avocatul Poporului consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece prevederile legale criticate nu contravin sub nici un aspect dispozițiilor art. 131 alin. (1) din Legea fundamentală. Astfel, faptul că, potrivit art. 45 alin. 3 din Codul de procedură civilă, procurorul poate pune concluzii în orice proces civil, în cazul în care consideră necesar acest lucru pentru apărarea ordinii de drept, precum și a drepturilor și libertăților cetățenilor, este justificat de dimensiunea de interes public.

În plus, prezența procurorului în procesul civil, în calitate de reprezentant al intereselor generale ale societății, constituie unul dintre modurile în care se concretizează caracterul de stat social al României, în care drepturile și libertățile cetățenilor reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 45 alin. 3 din Codul de procedură civilă, cu următorul conținut: *„Procurorul poate pune concluzii în orice proces civil, în oricare fază a acestuia, dacă apreciază că este necesar pentru apărarea ordinii de drept, a drepturilor și libertăților cetățenilor.“*

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate dispozițiile constituționale ale art. 16 alin. (1) și (2) referitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, ale art. 21 alin. (1) și (2) privind exercitarea neîngrădită a accesului la justiție, precum și ale art. 132 alin. (1) referitoare la principiile ce guvernează activitatea Ministerului Public.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile art. 45 alin. 3 din Codul de procedură civilă, care reglementează participarea procurorului la judecarea cauzelor civile, se întemeiază pe dispozițiile art. 131 alin. (1) din Constituție, conform căroră, *„În activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor“*.

Procesul civil este, prin natura sa, un proces în care se confruntă interese private.

Dar raporturile juridice conflictuale ce fac obiectul procesului civil depășesc, în unele cazuri, interesul părților

și intră în sfera interesului public. Pe de altă parte, este de reținut că, în toate cazurile, conflictul juridic este generat de o încălcare reală sau presupusă a unei *norme de drept* și că judecătorul este chemat să rezolve cauza în conformitate cu *legea* care guvernează drepturile subiective disputate de părți. Or, *legea* însăși, norma obiectivă pe care se întemeiază drepturile subiective ale părților, este un element de interes general, fiind izvorâtă — în procedurile stabilite prin Constituție — din voința societății constituite în stat.

Procurorul fiind, prin natura sa, un organ al legii, un reprezentant al interesului general al societății în activitatea judiciară, prezența lui în procesul civil este cât se poate de firească.

Susținerea autorului excepției în sensul că, întrucât procurorului i se atribuie calitatea de *parte în procesul civil*, dispozițiile legale atacate contravin prevederilor art. 16 alin. (1) și (2) și art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție nu poate fi primită, în primul rând pentru faptul că procurorul nu este parte în procesul civil decât în sens procesual, iar nu și în sens material, iar în îndeplinirea acestei atribuții — ca de altfel în îndeplinirea tuturor atribuțiilor sale — el are obligația, înscrisă în art. 132 alin. (1) din Constituție, de a fi imparțial.

În toate cazurile de participare a procurorului în procesul civil, calitatea de parte în acest sens material aparține titularului dreptului subiectiv ce formează obiectul litigiului, care este liber să dispună de acest drept și să-și exercite fără nici o constrângere toate drepturile procesuale. Procurorul este, fără îndoială, un organ al

statului, dar el nu este un „reprezentant al statului“ în procesul civil. Atunci când statul are interese procesuale, acestea sunt reprezentate prin autoritățile care administrează aceste interese — Ministerul Finanțelor Publice, instituțiile administrației publice cu personalitate juridică, societățile comerciale cu capital de stat ș.a. Ca și în procesul penal, procurorul este, în procesul civil, un exponent al intereselor generale ale societății, consacrate prin Constituție și prin legi.

Procurorul apără ordinea normativă, iar în felul acesta nu dezechilibrează procesul în favoarea unuia sau altuia dintre titularii drepturilor supuse judecării, așa cum fără temei se susține în motivarea excepției.

Ca și judecătorul, procurorul este un *subiect oficial al procesului civil*. El acționează întotdeauna din oficiu și atunci când declanșează procesul, și atunci când intervine în proces, și în cererile pe care le adresează. Scopul acțiunii sale nu este acela de a obține pentru una dintre părți satisfacerea unei pretenții, ci de a veghea ca admiterea sau respingerea cererilor părților să se facă în conformitate cu legea. Procurorul nu este parte, în sensul afirmat în motivarea excepției de neconstituționalitate, el este un organ al legii. În felul acesta, principiul *oficialității* în temeiul căruia acționează procurorul nu anihilează și nici măcar nu micșorează efectele principiului *disponibilității* care guvernează acțiunea și comportamentul părților în procesul civil.

Independent de acțiunea Ministerului Public, părțile au în continuare libertatea să dispună de drepturile lor subiective, materiale sau procesuale.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 alin. 3 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Comercială „Milenium 2000“ — S.R.L. Botoșani în Dosarul nr. 4.326/2004 al Judecătoriei Botoșani. Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 3 februarie 2005.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
IBAN: RO75RNCB5101000000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea“ București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 224.09.71/150, fax 225.00.43, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23
Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial“

